

Helyi tanterv

7. évfolyam nyelvtan

Éves óraszám: 72

heti óraszám: 2

Témakör neve	Javasolt óraszám
MAGYAR NYELV	
A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	5
Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, mellérendelő szószerkezet	50
Könyvtárhasználat	2
Szövegértés, szövegalkotás	7
Szabadon felhasználható órák – ismétlés, év eleji és végi felmérések	8
	72

Magyar nyelvtan	
TÖRZSANYAG (óraszám 80%-a)	AJÁNLOTT TANANYAG
I. Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	
Kommunikáció szóban és írásban	Kommunikációs helyzetek paródiái, karikatúrái Hagyományos és digitális iskolaújság szerkesztése: műfajok, szerkesztők, szerkesztési elvek A reklám médiumai, műfajai, hatásai Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar
Alkalmi beszéd, ünnepi beszéd, köszöntő	
Hozzászólás, felszólalás, kiselőadás	
Vita és érvelés	
Kommunikációs zavar	
A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai	
Reklám, hirdetés, apróhirdetés	
II. Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek	
A mondat a szövegben, a mondatok csoportosítása	A mondatrészek és stilisztikai szerepük: nominális és verbális stílus Vonzatok és mondat szerkezetek A vonzatok vizsgálata a tanult idegen
Az állítmány	
Az alany	

A tárgy	nyelvben, összevetése a magyar nyelv sajátosságaival A szószerkezetek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra A szóösszetételek jelentéstömörítő szerepe, különös tekintettel az állandósult szókapcsolatokra
Határozók	
Hely-, idő-, állapot- és módhatározó	
Eszköz-, társ-, részes-, ok-, cél-és állandó határozó	
A jelzők	
Minőség-,mennyiség-, birtokos és értelmező jelző)	
A mellé- és alárendelő szószerkezet	
Az egyszerű mondat szerkezete	
Az egyszerű mondat helyesírása	
IV. Könyvtárhasználat	
VI. Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	
A szöveg megszerkesztettsége, szerkezeti egységei Szövegtípusok és műfaji, retorikai, stilisztikai jellemzői Az érv és a cáfolat	Érvtípusok Egyenes érvelés, inverz érvelés

A nyelvtan óraszámai úgy értendők, hogy minden témakör kiemelt feladata az írásbeli és szóbeli szövegértés és szövegalkotás folyamatos fejlesztése.

Magyar nyelv

Témakör: A kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése

óraszám: 5 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése
- A nyelvhasználati és a kommunikációs készség fejlesztése
- A kommunikáció nem nyelvi jeleinek alkalmazása mindennapi helyzetekben
- A kommunikációs zavar felismerése, néhány megismert korrekciós lehetőség alkalmazása
- A szövegértési készség fejlesztése
- A szóbeli kifejezőkészség fejlesztése
- Szerep- és drámajátékok gyakoroltatása
- Aktív részvétel különböző kommunikációs helyzetekben
- A közéleti megnyilatkozás alapjainak elsajátítása
- Az önálló véleményalkotás készségének fejlesztése
- Az önálló tanulási és ismeretszerzési képesség fejlesztése hagyományos és digitális források, eszközök használatával

- A tömeg- és digitális kommunikáció jellemzőinek megismerése
- A kommunikációs zavar felismerése, javítása
- Vita- és érvelési kultúra elsajátítása
- A közéleti beszédformák (felszólalás, hozzászólás, alkalmi beszéd) felismerése és alkalmazása

FOGALMAK

tömegkommunikáció, kommunikációs zavar, vélemény, vita, érv, cáfolat, hozzászólás, felszólalás, alkalmi beszéd

TÉMAKÖR: Mondat a szövegben – az egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szószerkezetek, a szóösszetételek

óraszám: 50 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A nyelv szerkezeti egységeinek és azok funkcióinak megismerése
- A nyelvi elemzőkészség fejlesztése
- A nyelv változásainak megfigyelése
- A helyesírási készség fejlesztése
- A mondatfajták azonosítása a közlési szándék szerint a beszélt és az írott nyelvben
- Egyszerű mondat típusainak felismerése, elemzése
- Az egyszerű mondat központosítása
- Az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályai
- A mellérendelő és az alárendelő szószerkezet fajtáinak megismerése, elemzése
- A mondatrészek megtanulása (alany, állítmány, tárgy, határozók [időhatározó, helyhatározó, részeshatározó, mód- és állapothatározó, ok-és célhatározó, eszköz- és társhatározó, állandó határozó]), jelző [minőségjelző, birtokos jelző, mennyiségjelző, értelmező]
- A szórend és a mondatjelentés kapcsolatának vizsgálata
- A szó elsődleges jelentésének, illetve a metaforikus jelentésnek elkülönítése, tudatos alkalmazása

FOGALMAK

egyszerű szó, összetett szó, mondatrészek, szószerkezetek (alárendelő: alanyos, tárgyas, határozós, jelzős; mellérendelő: kapcsolatos, ellentétes, választó, magyarázó, következtető); szórend

TÉMAKÖR: Könyvtárhasználat

ÓRASZÁM: 2 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A szövegek sajátosságainak megfigyeltetése, főbb fajtáinak tudatosítása: lineáris és nem lineáris, hagyományos és digitális szövegek
- Digitális és/vagy nyomtatott szótárak használata

FOGALMAK

szöveg, hagyományos szöveg, digitális szöveg, lineáris szöveg, nem lineáris szöveg

TÉMAKÖR: Szövegértés és szövegalkotás

ÓRASZÁM: 7 óra

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Különféle megjelenésű és típusú szövegek megértése és alkotása
- A szövegtípusok műfaji, retorikai és stilisztikai jellemzőinek megismerése, áttekintése

FOGALMAK

elbeszélés, leírás, jellemzés, érvelés, cáfolat

Tanév végi minimum követelmények:

-A tanuló rendelkezzen a 6. osztályban tanult nyelvtani ismeretekkel: ismerje fel a következő szófajokat: főnév, melléknév, számnév, névmás, igék, névelő. Ismerje a névszók fogalmát.

- Legyen tisztában a mondat nyelvi funkciójával, felépítésével, szerkezetével, a mondatfajtákkal, szövegszervező erejükkel. Legyen képes átalakítani a mondatokat a beszédhelyzetnek és a kommunikációs szándéknak megfelelően szóban és írásban.

-Ismerje a szó szerkezetek típusait, fajtáit: mellérendelés, alárendelés.

-Tudja felsorolni az alárendelő szó szerkezetek fajtáit (tárgyas, jelzős, határozós), ismerje a mondatrészek jelölését (aláhúzás módját, jelölését az ágrajzban).

-Tudja elmondani az állítmány fajtáit, az alany és az állítmány kérdéseit.

-Ismerje fel az alanyt, az igei és a névszói állítmányt.

-Tudja elmondani a tárgyas szó szerkezet kérdését, ismerje jelölési módját.

-Tudja felsorolni a határozók fajtáit, azok kérdéseit.

-Ismerje fel a határozós szó szerkezetek gyakoribb fajtáit: hely, idő, ok, cél, eszköz, társ, mód, állapot, szám, részes, ismerje jelölésük módját.

-Tudja felsorolni a jelzők fajtáit, azok kérdéseit.

-Ismerje fel a következő jelzőket: minőség, mennyiség, birtokos.

- Tudja megkülönböztetni a szóösszetételt, alapszót, képzett szót és szókapcsolatot.

Fogalmak: mondatrész, alany, állítmány, jelző (minőség, birtokos, mennyiség), határozó (idő, hely, mód, társ, eszköz, állapot), szó szerkezet, mellérendelő és alárendelő szó szerkezet, viszonyzó, névelő, kötőszó, névutó, partikula, segédige, igekötő, mondatszó, indulatszó, módosítószó.

Helyesírás

-Írása legyen olvasható és rendezett. Diktálás után írt szövegben legyen képes a hibáit javítani. Az alapvető és gyakran használt tulajdonneveket (saját adatai) írja hibátlanul.

Szóbeli megnyilatkozás

- Kifejező, a beszéd zenei eszközeit, a nem verbális jeleket a beszédhelyzetnek megfelelően használó megnyilatkozás

- A különféle mindennapi megnyilatkozások dekódolása

Szövegértés, szövegalkotás

- Elfogadható szintű jártasság a megismert szövegfeldolgozási módokban

- A szöveg érzelmi-gondolati tartalmát kifejező olvasás

- Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek értelmezése

- Adatkeresés technikái (szelektív olvasás, átfutás)

- Ismeretterjesztő szövegek jellemzői és feldolgozási technikái

- **Fogalmak:** adatkeresés, szövegfeldolgozás

- Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása: elbeszélés, jellemzés, vélemény.

- **Fogalmak:** jegyzet, elbeszélés, jellemzés, vélemény

- A **helyesírás** értelemtükröztető szerepének felhasználása különféle írásbeli műfajokban